

Odamızın 37.Genel Kurulu Gerçekleştirildi

Hakan İÇLİ

TMMOB Maden Mühendisleri Odası 37. Olağan Genel Kurulu 4 Mart 2000 Cumartesi günü, Ankara'da TÜRK-İŞ Salonu'nda yaklaşık 250 delegenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Açılış sonrası, Divan Başkanlığı seçimi yapılmış, Başkanlığa Murat TURAN, Başkan Yardımcılığına A. Ekrem YÜCE, Yazmanlıklara Bülent TIRYAKI ve Şükür KUMBASAR seçilmiştir.

Anıtkabir'e çelenk koymak üzere 5 kişilik heyet belirlenmesinden sonra açılış konuşmasını yapmak üzere Oda Başkanımız Asım KUTLUATA söz almıştır. Sn.KUTLUATA konuşmasında özetle aşağıdaki konulara değinmiştir. "Türkiye Cumhuriyetini kuranlar sanayileşme amacı için hammadde gereksinimini ve üretimini öngörmüşlerdir. Globalleşme, özelleştirme ve kamu kuruluşunca gerekli yatırımların gerçekleştirilmemesi madencilik sektörünü olumsuz yönde etkilemiştir.

Özelleştirme, madencilik sektörü için bir iyileştirme yöntemi değildir. Mülkiyetin kimde olduğu önemli değildir. Önemli olan madenlerin mühendislik yöntemleri ile üretilmesi ve değerlendirilmesidir. Bor rezervlerimiz 2 milyar tona, ihracatımız 300 milyon \$'a ulaşmıştır. Borlar devletin tekelinde kalmalı, kimseye peşkeş çekilmemelidir. Maden aramacılığı yeterli değildir. MTA sadece geçmiş ile öğünmemeli, yeni açılımlar için düşünülmelidir. Madencilikle ilgili kuruluşlar tek bir Bakanlık örgütlenmesi altına alınmalıdır. Madencilik sektöründe çevre ile sorunlar yaşanmaktadır. Maden Mühendisleri Odası olarak üretimden yanayız. Üretim süresince doğaya mümkün olan en az zarar verilmelidir. Çıkarılan yasa ve yönetmelikler maden üretimini engelleyecek şekilde düzenlenmemelidir. Sonuçta, ülkenin sanayileşmeye ihtiyacı vardır.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın ücretleri çok düşüktür ve iş güvenceleri yoktur. Maden Mühendisleri Odası bu konuda ciddi çabalar vermiştir. Odamız bu konuda da TMMOB ile birlikte çalışmalar gerçekleştirmiş, ancak sonuç alınamamıştır.

Maden Mühendisliği bölümleri açılırken, ülkenin gerçekleri ve eğitim alt yapısı göz ardı edilmiştir. KTÜ Maden Mühendisliği Bölümünde doktora derecesine

sahip tek öğretim elemanı vardır. Altyapıları güçlendirilmeyen bölümler kapatılmalıdır.

Maden Mühendisleri Odası sivil toplum örgütü olarak, ülkenin demokratikleşmesi, insanların kardeşçe yaşamaları ve kamunun çıkarları konusunda çalışmalar yapmıştır.

Oda başkanlığı görevi benim için çok gurur verici bir görevdi. Maden Mühendisleri Odası'nın Oda Başkanlığı görevini yürütmüş olmayı ömrüm boyunca gururla taşıyacağım. Bundan sonraki yönetimlere yardım etmeyi bir borç biliyorum."

Asım KUTLUATA'dan sonra söz alan konuk konuşmacılar Rahmi YAMAN (Genel Maden İş Sendikası Genel Başkan Yardımcısı), Prof.Dr.Güven ÖNAL (YMGV Başkanı), Çetin UYGUR (DİSK Yönetim Kurulu Üyesi), İsmet KASAPOĞLU (Türkiye Madenciler Demeği Başkanı), ve Temel ERYILMAZ (ETKB Müsteşar Yardımcısı) konuşmalarında, madencilığe dayalı sektörlerin giderek dışa bağımlı hale geldiği, madencilğin düşman olarak görüldüğü, öz kaynaklarımızın gerektiği gibi değerlendirilemediği, toplumun özelleştirme vb. konularda suskun kaldığı, gelir dağılımının adaletsiz olduğu, küreselleşmenin iyi değerlendirilmesi gerektiği gibi konulara değinilmiştir.

Açılış konuşmalarının ardından Sonuç Bildirisi ve Bütçe Uygulama Esasları Komisyonları oluşturularak çalışmalarına başlamışlardır.

36.Dönem Çalışma Programı özeti Yönetim Kurulu Üyesi Emin BİLEN tarafından, Denetleme Kurulu Raporu ise Denetleme Kurulu Başkanı Tayyip ERİŞEN tarafından sunulmuş ve tartışmaya açılmıştır. Söz alan konuşmacılar örgütlenmeye önem verilmesi,

öğrencilerle ilişkilerin geliştirilmesi, özellikle yeni mezunların üye olarak kazanılması, sendikalaşma, odanın siyasete önem vermesi ve politikalar üretmesi, iş alanlarının genişletilerek yeni mezunlara iş olanakları yaratılması, iş güvenliği, madenciliğin GSMH'daki payının azalması, madencilğe dayalı yan sanayilerin geliştirilmesi gereği temsilciliklere ağırlık verilmesi çevre ve Avrupa Birliği ile uyum sorunları gibi konular üzerinde durmuşlardır.

Çalışma ve Denetleme Kurulu Raporlarının oybirliği ile aklanmasından sonra, Oda Tüzüğü değişiklikleri ile ilgili tartışmalara geçilmiş ardından komisyonlar tarafından hazırlanan Bütçe Uygulama Esasları

Raporu ile Sonuç Bildirgesi okunmuş ve kabul edilmiştir.

Adana İl Temsilcimiz Sabahattin SAKATOGLU ve arkadaşları tarafından verilen önerge doğrultusunda yapılan oylama sonucunda Adana Şubesi'nin teşkil edilmesi kabul edilmiştir.

Dilek ve temenni konuşmalarının ardından 37.Genel Kurul Toplantısı kapanmıştır.

5 Mart 2000 Pazar günü Odamız Lokalinde yapılan seçimlerde ise, 37.Dönem Yönetim Kurulu ve diğer yürütme kurulları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

YÖNETİM KURULU

	Asıl Üyeler	Yedek Üyeler
Başkan	Prof.Dr. Tefvik GÜYAGÜLER	Mehmet TEKELIOGLU
İl. Başkan	Emin BİLEN	Mehmet ÖZYURT
Yazman	: İlker ERTEM	Ayla ONAR
Üyeler	Nadir AVŞAROGLU	Bülent TOKA
	Ertuğrul IŞIK	Ayşen ERTEN
	L.Yaşar TOMSUK	Alper ENTOK
		Çağatay AVŞAR

DENETLEME KURULU

Asıl Üyeler	Yedek Üyeler
Tayyip ERİŞEN	Bahtiyar ÜNVER
Koksal MUCUK	Adil AYTEKİN
Ayhan YÜKSEL	Mazlum ÖZÜDOĞRU

ONUR KURULU

Asıl Üyeler	Yedek Üyeler
Ömer YENEL	Tuncer DEMİRÖZ
Ergin ARIOĞLU	Veli ÜNAL
Asım KUTULUATA	Mustafa SUVAR
Fikret ÖZBİLGİN	A.Emre AYDIN
Çetin HOSTEN	Ümit R. ÜNCÜ

TMMOB YÖNETİM KURULU

Alparslan ERTÜRK
Serdar KAYNAK
İbrahim NOSTER

TMMOB DEN. KURULU

Ali ÖNEMLİ

TMMOB ONUR KURULU

Murat TURAN

37. DÖNEM GENEL KÜRÜL SONUÇ BİLDİRGESİ

Günümüz Madencilik Sektörü 1980'li yıllarda uygulamaya konulan Yeni Dünya Düzeni ve bu kapsamda özelleştirme politikalarının etkisinde kalmıştır.

Türkiye'de Özelleştirme programı; piyasa güçlerinin ekonomiyi harekete geçirmelerine imkan sağlaması, üretkenlik ve verimliliğin artması, mal ve hizmetlerin kalite, miktar ve çeşitliliklerinin artırılması, mülkiyetin tabana yayılması, sermaye piyasasının gelişiminin hızlandırılması, modern teknoloji ve yönetim tekniklerinin Türkiye'ye çekilmesi, çalışanlara hisse senedi vermek suretiyle işgücü verimliliğinin artırılması ve devlete gelir sağlanması v.b., olarak belirlenmiş olmasına rağmen uygulamalar sonucunda "özelleştirme, devletin mali krizden çıkabilmek için bir borç-takas işlemine dönüşmüştür." Ayrıca, büyüyen iç borç stoku ile birlikte reel faiz oranları ekonominin reel büyüme oranlarının üzerine çıkmış ve bu durum devletin "Mali Piyasalar" karşısında politika üretmesini engellemiştir.

1982 Anayasası kapsamında temel hak ve özgürlükler ile toplumsal örgütlenme sınırlandırılmış ve bunun karşısında yürütme, yasama karşısında güçlendirilmiş ve bu güçle iktidara gelen Özal Hükümeti tarafından toplumsal muhalefetin olmadığı bir dönemde ağırlıklı olarak Kanun Hükmünde Kararnameler ile altyapısı hazırlanan özelleştirme politikaları 1980'li yılların sonunda başarısız olmuştur. 1990 yılından sonra gerçekleştirilen

özelleştirme uygulamaları ise; özelleştirmelerin parti yandaşlarına, arsa spekülatiflerine, ithalatçı tekellere yapıldığı anlaşılmış, teknoloji transferinin gerçekleşmemesi bir yana bir çok işletme kapatılmış, üretim düşmüş, ithalat ve işsizlik artmıştır. Bu uygulamaların sonucunda özelleştirme karşısında toplumsal muhalefet güçlenmiştir. 1980'li yılların sonunda yabancı tekellere karşı özerkleşmeyi savunan yerli sermaye 1990'lı yılların sonunda ise iç borç ödemeleri karşısında özelleştirmeyi savunmaya başlamıştır.

Türkiye; Merkezde ve bölgesindeki değişimleri iyi değerlendirememiştir. Sermayenin; rant ekonomisini ve ithalatı tercih etmesi; Siyasilerin KİT'leri ekonomik ve siyasi aralık olarak görmesi, Türkiye'nin çelişkileri olmuş ve bu durum ülkeyi siyasi istikrarsızlık içerisinde borç batağına götürmüştür. Bugün geline nokta Türkiye, gelir dağılımındaki adaletsizlik açısından dünyadaki ilk beş ülke arasındadır. Buna göre nüfusun en zengin % 20'sinin toplam gelirdeki payı % 55.9'iken, en fakir % 20'nin toplam gelirden aldığı pay % 5.0'dır. Buna bağlı olarak bütçenin yaklaşık % 50 iç ve dış borç ödemelerine ayrılmaktadır. Özel sektör sanayinde faaliyet dışı gelirlerin net bil, nço karı içindeki payı yaklaşık %50'ye çıkmıştır. Ayrıca kişi başına toplam borcun 1980 yılından 1998 yılı arasında % 310 artarken kişi başına milli gelir aynı dönemde % 105 artmıştır.

Demokrasi ile seçilerek gelen Hükümetler, ülkenin bu ekonomik sorunlarını IMF, Dünya Bankası ve bir-kaç sermaye grubu ile çözmeye çalışırken meslek odaları, sendikalar başta olmak üzere demokrasi güçlerini sistem dışına itmişler ve bu gelişmeler sonucunda; "Özelleştirme, siyasilere ve sermaye kesimine karşı sokakta demokrasi mücadelesine dönüşmüştür." Bugün, çalışanların ücretleri, çiftçinin ürün bedelleri ile sosyal hak ve güvencelerin kapsamı IMF tarafından belirlenmekte, devlet kurumlarının yapılandırılması Dünya Bankası tarafından yürütülmekte, Demokratikleşme hareketi AB tarafından yönlendirilmekte, TBMM sadece koordinasyonu sağlamaktadır. "Egemenlik Kayıtsız Şartsız Milletindir" anlayışı çökmüştür.

57. Hükümet tarafından çıkartılan Sosyal Güvenlik Yasası ile Uluslararası Tahkime ilişkin Anayasa Değişiklikleri karşısında, sendika ve meslek örgütleri her türlü siyasi ve ideolojik kimliklerini bir tarafa bırakarak sadece demokratikleşme ve insanca yaşam için bir araya gelerek Emek Platformunu oluşturmuştur. Bu durum, Türkiye Siyasi Tarihinde, ortak çıkarlar üzerinde dayatmalara karşı gelişen geniş bir toplumsal uzlaşmadır.

Türkiye Madencilik Sektörü içinde bulunduğu krizden çıkarak gelişebilmesinin tek koşulu özelleştirme politikaları gösterilmiş ve bu kapsamda tartışmaların özelleştirme üzerinde yoğunlaşması sonucunda da sektör ile ilgili sağlıklı politikaların oluşturulması engellenmiştir.

24 Ocak Ekonomik Kararları ile uygulamaya konulan ihracata dönük sanayi politikaları sonucunda; ithalat artışı engellene-

mediği gibi teşvikli ucuz ithal hammadde girdileri karşısında madencilik sektörü eşit olmayan koşullarda rekabet edemediğinden özellikle özel sektöre ait işletmelerin bir kısmı kapanmış veya gelişmeleri önlenmiştir. Sektörlerde her türlü soruna ve ihmale karşın kar edebilen kuruluşlarımız, karlarını aramacılığa ve teknolojik gelişmelere ayırmamış, madenciliğin kendi yarattığı artı değer dahi madencilığe aktarılmamıştır. Bu olumsuz gelişmeler içinde maden üreticilerimiz birbirleriyle rekabete girmiş ve bunun sonucunda bir çok ürünün iç ve dış piyasalardaki değerleri neredeyse yarı yarıya düşmüştür. Bilinçsiz rekabet madencilik sektörünü, bilim ve teknoloji kullanımından, ileriye dönük planlamalardan uzak, işçi sağlığı, iş güvenliği ve çevreninde göz ardı edildiği bir anlayış içerisinde, her türlü iş makinesiyle herkes tarafından yapılabilir bir sektör haline getirmiştir.

Madencilik Sektörü fiyat dalgalanmalarına ve işletme risklerine çok duyarlı bir sektör olup sadece özelleştirme ile maden işletmeleri verimli hale gelmez ve bu nedenle de küçültülmüş şirketlerin uluslararası piyasalarda yaşayabilmesi mümkün değildir. Geniş ürün çeşidi olan, bu kapsamda makine ve teçhizatı ile personelinin hareket esnekliğine sahip, alternatif piyasalar yaratabilen, meslek içi eğitim programları uygulayabilen, aramadan-pazarlamaya kadar AR-GE yatırımlarına kaynak yaratabilen büyük madencilik şirketleri uzun süre varlıklarını sürdürebilmektedir. Ancak, özel sektör madenciliği, güçlü kamu madenciliğinin güvencesi altında istikrarlı üretim yapılabilir. Bu kapsamda, Cumhuriyet ile birlikte gelişmiş, kurumsal-

laşmış kurumlar olan ve bugün farklı Bakanlıklar altında çalışan TKİ, ETİ HOLDİNG, TTK, MTA, TDÇİ gibi büyük madencilik Kuruluşlarının küçültülerek özelleştirilmesinin ve/veya kapatılmasının ne özel sektöre ne de ülke madenciliğine bir faydası olabilir. Bu nedenle, hangi işletmelerin geliştirileceği hangilerinin kapanacağını veya tatil edileceği ile hangi yatırım ve işletme modellerinin uygulanacağına ilişkin sağlıklı politikaların oluşturulabilmesi ancak öncelikle "TEK BİR BAKANLIK ALTINDA YAPILANDIRILACAK KAMU MADENCİLİK KURULUŞLARININ ÖZERKLEŞTİRİLMESİ" ve her bir özerk kurumun kendi yapısına ve faaliyet alanına göre kendi politikalarını oluşturması ile mümkün olabilir.

Bu değerlendirmeler ışığında acil ve somut taleplerimizi aşağıda sıralıyoruz;

1- Ülkemizin içinde bulunduğu maden itihalatçısı konumuna bir an önce son verilmesi amacıyla; sektörün bileşenlerini oluşturan sivil toplum örgütleri, meslek odaları, sendikalar ve siyasi iktidar bir araya gelerek ülkemizin geleceği için zorunlu politikaları katılımcı bir biçimde oluşturmalıdır. Günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilecek ve Madenciliğin bütün Kamu ve Özel Sektör Kuruluşlarını bünyesinde toplayan bir Madencilik Bakanlığı kurulmalı ve tüm yeraltı kaynaklarımız bir tek yasa kapsamında toplanmalıdır.

2- Şu anda mevcut olan Maden Mühendisliği Bölümleri nitelik ve nicelik yönünden sektörün ihtiyacını karşılayacak biçimde Avrupa Birliği mevzuatına uygun olarak yeniden yapılandırılmalı ve sektördeki işsiz-

lik sorunu çözülene kadar yeni bölümler açılmamalıdır.

3- Kamu çalışanlarına grevli ve toplu sözleşmeli sendikal hakları verilmeli, hak arama sürecindeki insanlarımızı yönelik şiddet politikasına son verilmelidir.

4- Madencilik ile ilgili Kamu Kurumlarında yaşanan gerici örgütlenmelere ve üyelerimize uygulanan baskılara son verilmelidir.

5- KİT'lerdeki politik kadrolaşmaya ve özelleştirmelere son verilerek özerk-demokratik KİT modeline geçilmelidir.

6- Enerji santrallerinin özelleştirilmesi durdurularak öz kaynaklarımıza dayalı yeni yatırımlarla sanayinin ve halkımızın kul-anımına yönelik ucuz elektrik üretilmelidir.

7- Kömür madenciliğimizin geleceğini ve lkenin enerji arz güvenliği olumsuz yönde etkileyecek olan plansız ve programsız doğalgaz anlaşmaları ile nükleer santral projeleri yeniden gözden geçirilmelidir.

8- Jeotermal Yasa Tasarısı, Jeoteknik uygulamalar ve zemin etüdüleri ile ilgili yönetmelik değişiklikleri başta olmak üzere maden mühendislerini dışlayan tüm yasa ve yönetmelikler yeniden gözden geçirilmelidir.

Son olarak, barış, özgürlük ve kardeşlik ile birlikte mühendislerin denetim ve kontrolünde bilim ve teknolojilerin uygulandığı üretimden yana, hukukun üstünlüğünün yerleştiği, demokratik, insan haklarına saygılı bir yönetim anlayışında sanayileşmiş aydınlık bir Türkiye özlemi içerisinde, umutlarımızı çalışma azmimiz ile birlikte 21. yüzyıla taşıdığımızı belirtmek isteriz.